

МѢСЕЧНО ИЛЛЮСТРОВАННО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Год. VIII.

Априль 1899.

Брой 4.

Ако да бихъ изново станжала момиче.

(Вижъ „Outlook“)

Ако да бихъ изново станжала момиче — ако нѣ-
кая свѣрхестественна сила би мя докоснула съ не-
видимата си рѣка и би ми рекла: бжди още ед-
нжждъ момиче, азъ бихъ усѣтила изново да запи-
нжтъ юношовитѣ подбуждения, ентузиазмъ, пыр-
гавость, веселость, амбиции свойственни на шеснаде-
сетъ годишната; ако този свѣрхестественъ прѣваръ
би станжлъ въ живота ми, едни нѣща бихъ сторила
а други никакъ не, за да бихъ била онуй лице,
което сега когато съмъ на петдесетъ години бихъ же-
лала да съмъ.

Прѣди всичко, азъ бихъ строго обрѣщала внима-
ние на себевладѣнието, владѣние на тѣлото, на ду-
митѣ и на нравитѣ: сила която най добръ се при-
добива въ младостта, прѣди потокътъ отъ лошитѣ
навици да е издѣлбалъ язви въ дѣлбинитѣ на сър-
цето ми. Азъ бихъ брвила сто както Таттикорумъ
прѣди да дамъ мѣсто на оскѣрбятелни и възбуди-
телни думи; азъ бихъ хладнокрѣвно отблъскала
всѣка сълза причинена отъ нѣкоя малка опитность
или мжчнотия; азъ бихъ се научила да стоя мирно,
благоговѣйно, да затварямъ вратитѣ внимателно
стѣдъ себе си, да ходж благородно, да се обхож-
дамъ учтиво, да приказвамъ любезно и тихо когато
е врѣме за тишина, даже когато мислитѣ ми кипнжтъ
извѣтрѣ.

Ако бихъ станжала изново момиче, азъ бихъ из-
бѣгвала наклонностьта къмъ чувствителность, нер-
возность и подозрительность.

Понеже моята приятелка приказва съ друго лице,

или защото нѣкои други приятелки се шегуватъ или
смѣятъ нѣйдѣ си настрана отъ мене, азъ не бихъ
обрѣщала внимание на тѣхний смѣхъ и не бихъ
си въображавала че тѣ менъ критикуватъ.

Ако бихъ станжала изново момиче, азъ бихъ била
много внимателна въ моитѣ обрѣщения.

Азъ щѣхъ да се назя отъ наклонностьта къмъ се-
безабравение и наданне къмъ съвършена меланхолия.

Азъ бихъ се далечъ отстранявала отъ сарказми,
както отъ чумата, като помня че лицето което ги
употрѣбjava показва себе си. Едва ли нѣкой е ималъ
повече неприятели отъ Дизраели, но трѣбва да се
помни че сарказмологията бѣше най любезната му
защита.

Азъ щѣхъ да практикувамъ искуството на при-
ятно приказване, свободно отъ всѣка сѣнка на
подигравка и неприятность, като ще помня да каз-
вамъ повѣститѣ и събитията вѣрно, като давамъ
особно внимание на най поучителната и полезна
часть.

Ако да бихъ станала изново момиче, азъ бихъ била
по готова да изразявамъ своитѣ благодарности и
оцѣнения за сторената ми услуга; бърза въ отдава-
ние почетъ а мудна въ критикване.

Азъ бихъ изучила искуството на нѣкои музикални
инструменти: азъ бихъ усвоила добръ пѣнието: азъ
бихъ обработвала добръ произношението на думитѣ,
изучвала поне едниъ чуждестраненъ языкъ; и помпи-
ла Лордъ Честарфилдовото правило; „никога да не
произнесешъ дума, която не би била най изразите-
лната и най благородната която языкътъ е могълъ
да ни достави.“

Ако бихъ станала изново момиче азъ бихъ била

по добра ученичка, азъ бихъ се помалко смущавала и обезсърдавала отъ урокътъ, азъ бихъ размишлявала когато уча и бихъ се трудила да схващамъ идентъ при едно прочитанне, неже да прѣповтарямъ урокътъ, като папагалъ. Азъ не бихъ прѣминала на второй урокъ до като не съмъ усъвършенствувала първий. Още азъ бихъ се срамувала отъ кривонисание и неправилно говорение.

Ако бихъ станала изново момиче, азъ бихъ била по благоразумна въ обѣщанне и по точна въ изпълнение.

Азъ щѣхъ по малко да се обезсърдавамъ отъ спянкитѣ, ударитѣ и паданията въ пхтътъ на живота ми: и бихъ се по малко заробвала отъ незначителнитѣ и често повтаряни навици. Тѣзи нѣща азъ бихъ сторила само ако бихъ станала изново момиче. Нѣ да положимъ че азъ съмъ вече прѣминала моста на дѣвичество; да положимъ че азъ съмъ на тридесетъ години. Пакъ, не щж ли азъ когато стана на педесетъ години да пожелаая щото послѣднитѣ двадесетъ години, отъ тридесетъ до петдесетъ, да се повърнатъ изново? Не бихъ ли ги изживила по благоразумно? Но да кажемъ че съмъ педесетъ години, до седемьдесетъ не мога ли по добръ да изживя тѣзи послѣдни пригитовителни години?

Има всѣкога единъ златенъ вѣкъ скоро да дойде подиръ насъ, който на всѣка минута отъ живота ни е прѣдъ насъ — точно както утрѣшния вчера е още днесъ — И тѣй нека се насърчимъ, защото нѣма врѣме, нѣма часъ, нѣма минута, когато ний не сме въ състояние да подобримъ живота си.

Читатели, вий може да се поопитате, само тѣзи ли сж недостатъцитѣ отъ които ти би се въздържала?

Нѣма ли други грѣшки отъ по серпозенъ характеръ, отъ които всѣка млада дѣвица би трѣбовало да избѣгва?

Навѣрно подобни въпроси може да се повдигнатъ въ умоветѣ на мнозина отъ васъ, които въпроси безъ съмнѣние сж на мѣстото си. Но нека помнимъ че азъ се обръщамъ къмъ пороцитѣ на тази или онази частно, а не къмъ пороцитѣ на другитѣ въобщо.

Азъ нѣмамъ съмнѣние че всѣки мжжъ и жена които сж прѣминали 20, 30 или 40 години често сж казвали въ себе си че ако би било възможно да се повърнатъ изново раннитѣ имъ години, едни вѣща биха сторили, а други никакъ не биха помислили да сторятъ. Едни може да пожелаатъ поправление и въздържанне отъ едни пороци още отъ рано, а други — поправление и въздържанне отъ съвсѣмъ други. Ако би било възможно да се върнемъ изново въ стѣпкитѣ на ранната си мла-

достъ, казватъ други. ний бихме живѣли съвършенно трѣзвентъ животъ, та сега когато годинитѣ ни бърже лѣтятъ къмъ гробътъ да не ядемъ горчивия плодъ отъ невъздържаннето. Но справедливо е възражението на нѣкои че единъ отъ най важнитѣ въпроси които дѣвицата би трѣбовало да си зададе е, какъвъ другаръ бихъ прѣдпочела за прѣзъ животътъ си. Но да положимъ че дѣвицата е женена и мжжътъ ѝ е пияница и невъздържанъ человекъ, какво ли си мислите тя би писала?

Тя би викнала съ три гласа и би писала съ едри букви: Ако бихъ станала изново момиче, азъ никогажъ, никогажъ и никогажъ не бихъ се оженила за онзи който употребява опивателни пития. И нѣма ли днесъ хиляди по хиляди майки, които въ сърдцата си дълбоко таятъ тази горчива истина?

Има, казвамъ, млади и стари госпoжи, на сърдечиятъ скрижари на които съ черни букви вѣчно може би скрити и непочитаеми за мжжетѣ имъ, сж дълбоко издѣлани мрачнитѣ думи; „Ако да бихъ станала изново момиче, азъ никога не бихъ се оженила за невъздържанъ мжжъ.“

Тѣхнитѣ устни неволно шепнатъ и прѣповтарятъ сжшитѣ думи когато великата грѣшка въ живота имъ всѣкой пхтъ се испрѣчва прѣдъ очитѣ имъ.

Тѣхнитѣ ржцѣ треперятъ когато улавятъ ржката която никога не би трѣбовало да поематъ. Тѣхнитѣ коси настрѣхнуватъ когато чуватъ стѣпкитѣ на онѣзи които никога не би трѣбовало да приближатъ жилищата имъ. Да, когато виждатъ горчивата си грѣшка въ лицата на пиянитѣ си мжжѣе, когато виждатъ великото прѣстѣпление, подъ примкитѣ на което тѣ нещастнитѣ сж вече роби до гробъ, О, тогавъ очитѣ имъ бликватъ, сълизитѣ капятъ като порой и една мрачна страница отъ живота имъ ся явява — деньтъ въ който съсъ съединени ржцѣ се клѣхж прѣдъ Бога и человекитѣ и станахж мжжъ и жена. Тази нещастна минута, този грозенъ часъ се явява прѣдъ очитѣ имъ съ най мрачна краска и тѣ неволно викатъ: Ахъ! да би било възможно да се новородимъ и изново станемъ дѣвици, ний никога не ще помислимъ за младежи които сж навикнали да пиятъ опивателни пития; ако ще тѣ и да сж единичкитѣ по лицето на земята.

Нѣ що може да се направи за тѣзи които викатъ въ своето незавидно положение? Азъ отговарямъ, нищо друго освѣтъ тѣ сами да се заематъ решително, твърдо и неустрашимо и обърнатъ своитѣ паднали мжжѣе.

Тѣ трѣбва да се въоржжатъ съ мечтъ на любовта, искренности, невинности, себеотрицателности и молитвата, по който начинъ само е най възможно да извоюватъ и спечелятъ своитѣ паднали мжжѣе.

Но що може да се стори за тѣзи поробени жени, ако въ случай мѣжеть имъ не сѣ поправитѣ?

Азъ отговарямъ че каквото може и неможе да да се стори за тѣхъ, трѣбва да послужи за урокъ на онѣзи които идѣтъ подиръ стѣпките имъ. Младитѣ които рано или късно има да правятъ своятъ изборъ, трѣбва най-сериозно да рѣшаватъ този отъ най-голѣма важность въпросъ. Приятелко, другарке, ти която желаешъ да бѣдешъ щастлива, ти която искашъ да видишъ въ домътъ си единъ небесенъ рай, ти която любишъ отечеството си и потомството, къмъ тебъ азъ се обръщамъ и тя поканвамъ съ най-умолителенъ гласъ да внимаваши до когато е рано, защото иде часъ когато съ слъзи на очитѣ си и съ горестъ на душата си неволно ще пов-

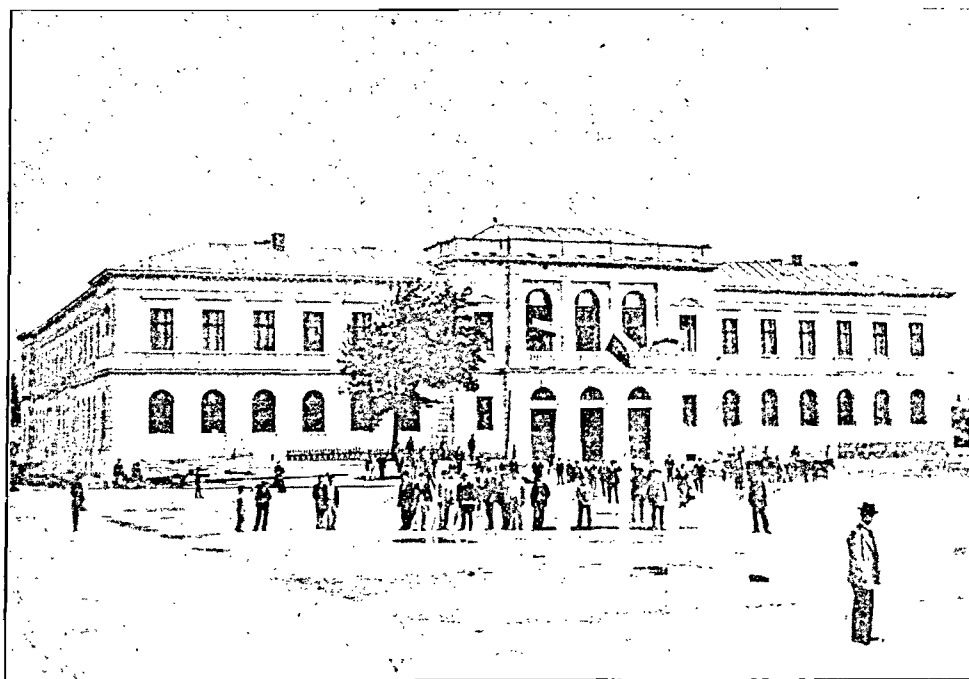
колиба а не безпокойния палатъ, азъ бихъ слугувала на старитѣ си родители неже другарувала съ мѣжъ който милѣе повече за увеселителнитѣ свѣрталища отъ колкото за домашний миръ и семейна радость.

Внимавай догдѣто е рано защото иде часъ когато ще е късно.

Ц. С. Б.

Тържественното освѣщаване на Държавната Мѣжска Гимназия „КНЯЗЪ БОРИСЪ“

Датата 4 Октом. 1898 г. ще остане за града Руссе и за неговото школство една отъ най-памятнитѣ и най-знаменититѣ дати.

Държавна Мѣжска Гимназия „КНЯЗЪ БОРИСЪ“ Руссе.

ториши думитѣ на окаянитѣ прѣди тебе: ако да бихъ станала изново момиче, азъ никогажъ не бихъ ся съгласила да поемъ ржката на единъ недостоеенъ и неблагогороденъ мѣжъ.

Внимавай до гдѣто е рано, отвърни рѣшително то „не“ на този който се спира по крѣчмитѣ и харчи паритѣ си по питиетата, комаръ и тютюнъ: които се бави по увеселителнитѣ игри, театри и се събира съ лоши другари, за да не би горчивий часъ скоро да дойде когато ти ще бѣдешъ принудена всрѣдъ ужаситѣ на своето душевно измѣчване да кажешъ: ако да бихъ станжала изново момиче, азъ бихъ избрала тихата самотия а не мизерното другарство, азъ бихъ прѣдпочела простата

Въ този день се извърши тържественното освѣщаване на новопостроената гимназия „Князь Борисъ“ по единъ начинъ толкова тържественъ и импозантенъ, колкото сѣ голѣми надѣждитѣ, които Министерството на Народното Просвѣщение и Русенското общество възлагатъ въ тѣзи гимназия и колкото е свята цѣльта, за която е тя опрѣдѣлена. Новопостроената Държавна гимназия „Князь Борисъ“ е почната прѣзъ 1894 година, когато министръ на Народното Просвѣщение бѣ г. Г. Живковъ, и въ продължение на 4 цѣли години ся продължава (съ прѣжесвания прѣзъ зимнитѣ мѣсеци) нейното строе-

ние. Самото обстоятелство че тѣзи гимназия се е строила въ продължение на 4 години, показва като каква постройка ще да е тя. И наистина, днесъ нашия градъ не притежава постройка по-грамадна и по-великолепна отъ тази на държавната гимназия „Князь Ботистъ“. Обърната съ широката си красива и антическа фасада къмъ Аександровската площадъ, новата гимназия прѣдставлява една огромна правоъгълна призма, на която всичкитѣ страни сж дълги около 63.20 метра. Цѣлото мѣсто, върху което се издига новата гимназия, е отъ 3695 кв. м; отъ които 1211 кв. метра сж незастроени и образуватъ вътрешенъ дворъ на училището а останалитѣ 2774 кв. метра сж застроени и образуватъ общата квадратура, върху която лежи гимназията. Самата постройка е двоетажна, съ цѣлъ лабиринтъ помѣщения въ „сутерева“ (подземието), въ които се помѣщаватъ пещитѣ за централното отопление на постройката и училищнитѣ складове. Въ партера (приземието) и въ първия етажъ се намиратъ класнитѣ стаи (на брой ококоло 24, аудиторитѣ по физика и химия, кабинетитѣ, залитѣ за чъртане и рисуване, гимнастически салонъ и други. Прѣзъ три огромни врати на фасадната страна и прѣзъ една на лѣвата, се влиза въ новата гимназия. Изгледа, който се отваря прѣдъ посѣтителя, когато влиза прѣзъ три главни врати, е впечателенъ: прѣдъ васъ се отваря единъ роскопенъ вестибулъ, на който тавана се крѣпи отъ четири масивни колони, издѣлани цѣли отъ камъкъ; отъ тукъ една широка каменна стълба Ви води на първия етажъ, който прѣди да достигнете, се разделя на двѣ роскошни ескалнета цѣли издѣлани отъ синкавъ порфиренъ камъкъ. Точно срѣщу тѣзи двѣ стълби се намира на първия етажъ салона или тѣй нарѣчената аула, въ която се извърши и тържествения актъ на освещаванието на тѣзи знаменита постройка, която коштува на държавата около 700,000 лева и която ще да остане едно необоримо доказателство за умѣнието на нашитѣ архитекти.

(Рус. Тър. Курьеръ).

„Сжвѣстѣта е единъ безопасенъ ржководител, само когато Богъ е ржководител на сжвѣстѣта.“ —

КАТЛИНА.

„Катлино, възможно ли е че ти пакъ плачешъ? Не казахъ ли ти че ще ти испѣдя ако тя видя пакъ да ся впускашъ въ такъви глупости?“

Бѣдвата Катлина чистѣше прахътъ отъ богато мобилираната стая, и когато дойде при една хубава малка картина прѣдставляюща зеленитѣ брѣгове и синитѣ води на едно хубаво Ирландско езеро отъ вѣдъ широкя океанъ — тя ся спрѣ, тури прѣстилката си върху очитѣ си и червенитѣ ѿ бузи ся облѣха съ съзри.

„Не можихъ да ся сдържа, г-жо.“ тя хълцнаше, „защото тази картина ми напомня за дома!“

„Дома!“ извика прѣзрително г-жа Арнотъ. „Твоятъ домъ! Една колиба! Не е за вѣрване че ти си нѣкога видѣла такъво хубаво мѣсто като това!“

„Наистина видѣхъ азъ тогава, г-жо,“ отговори Катлина, „и то много нѣтъ. Защото ний живѣхмѣ точно задъ тѣзи зелени брѣгове, когато“ —

„Хайде, хайде, стига“, каза г-жа Арнотъ студено. „Не мя е грижа мене за твоятъ въспоминания.“

Катлина не разбра добръ значението на послѣдната дума, нѣ нейната бърза натура схвана горчивия присмивателенъ тонъ, съзнитѣ замръзнаха въ очитѣ ѿ и червенитѣ пятна свѣтяха по бузитѣ ѿ.

„Тя гледа на мене като че съмъ едно куче!“ Катлина мислѣше въ себе си. „Нѣ вѣрно е, че Богъ е далъ и на двѣтѣ ни сжщата плѣтъ и сжщата кръвъ. Какъ ли ще усѣща тя, азъ бихъ обичала да зная, ако тя бѣше въ една чужда земя, безъ да има да ѿ каже нѣкой една блага дума! О, да можахъ само да видя мама, и малката Опора и бебето Теде! Нѣ широто синьо море ни раздѣля, и колко осамотена съмъ азъ!“

Бѣдна Катлина! Чувството на самотия я обзѣ съ една болѣзнена сила точно тогава, като стоеше прѣдъ картината на хубавото Ирландско езеро, и студения грубъ гласъ на г-жа Арнотъ още звучеше въ ушитѣ ѿ.

„Голѣма испитня е за челоуѣка да бжде принуденъ да има работа съ тѣзи диви, невѣспитани Ирландки.“

Г-жа Арнотъ изговори тѣзи думи точно когато Катлина ся приближи при нея съ една лопатка за прахъ въ ржцѣ.

„То ся знае, драга,“ каза г-жа Тюдоръ Одиѣ, съчувственно. „Тѣ сж лоши — сжвѣршенно лоши и систематически лоши, всичко заедно. Ако да имахъ сила, азъ ги бихъ пратила всички назадъ въ родната имъ земя.“

„Дано да потънѣха всички до дъното на морето,“ каза остро г-жа Арнотъ, и тогава може би ний ще имаме случай да употребяваме Шведки или Китайци или нѣкой който поне ще си заслужава хлѣбътъ. Хх, ти ли си, Катлино? Защо не донесеш изведнажъ студената вода, ами си губиш така врѣмето?“

Катлина послуша, нѣ ужасното, отчаено чувство което прониза цѣлото ѝ сѣщество не може да ся опише.

„О да бѣхъ още еднажъ удома, помисли си тя, въ хубава Ирландия, гдѣто най бѣднитѣ и най долнитѣ иматъ по една блага дума да си кажътъ! Тѣ мя прѣзиратъ и мразятъ тука; а нѣкъ азъ съмъ ся старала да върши всичко добрѣ, нѣ г-жата има едно каменно сърдце, и даже малкитѣ дѣца ся подиграватъ съ Ирландката Катлина.“

И осамотената заточеница плака до заспаванне върху възглавницата си онази нощъ. Стаичката ѝ бѣше малка като единъ долапъ, безъ видѣйна или провѣтриванне. Г-жа Арнотъ мислѣше че кое да е мѣсто бѣше доволно добро за Катлина; лѣглото бѣше твърдо и не достатъчно снабдено съ покривки, нѣ както г-жа Арнотъ безгрижно забѣлѣжи, то бѣше, безсѣмѣнно, много по добро отъ онова което тя имаше у дома си. И тя токо що бѣше заплатила 5000 лева за украшения въ гостната си стая, та, то се знае, тя не можеше вече да харчи за таква дрѣбни работи като спокойствието на слугинитѣ си.

„Болна ли е Катлина, мамо?“ попита малкия Юлианъ единъ день; „тя много плаче, и изглѣжда тъй жълтеникава!“

Г-нъ Арнотъ, единъ едръ добро-сърдеченъ човекъ около 40 годишенъ, дигна очитѣ си отъ вѣстникътъ.

„Що казва дѣтето, Лукрецио?“ попита той жена си. „Азъ ся надѣя че ти прѣглѣждашъ момичетата си.“

„То ся знае,“ каза остро г-жа Арнотъ. Катлина е една будала. Тя е мълчелива, намръщена, и азъ ще я испѣдя идущия мѣсець. Наталия има една роднина която иска мѣстото.

„Има ли Катлина нѣкои приятели въ тази земя?“

„Азъ не зная никои.“

„Азъ не бихъ я испѣдилъ въ такъвъ случай. За нея ще бѣде мжчно, освѣнъ ако тя е дѣйствително направила нѣкоя вина.“

Г-жа Арнотъ си прѣхапа устнитѣ.

„Можетѣ не разбиратъ нищо отъ управлението ни единъ домъ,“ каза тя натрѣтено. „Тѣзи момичета нѣматъ нашитѣ чувствителни натурн; тѣ сж научени да чюкатъ на всѣкъждѣ по свѣта. Ще отивашъ ли сега къмъ чаршията?“

„Да.“

„Мини по край Д-ръ Хартъ и му кажи да дойде. Бебето е малко трѣскаво.“

„Да ли има нѣкоя опасностъ?“

„Азъ се надѣя че нѣма.“ отговори майката; „нѣ азъ обичамъ всѣкога да земамъ мѣрки на врѣме.“

Д-ръ хартъ глѣдаше замислено надъ люлката на бебето; той неволно наръче името на единъ лошъ видъ трѣска която точно въ онова врѣме върлуваше въ града.

„Добрѣ щѣше да е ако бѣхте мя повикали порано,“ каза той; „нѣ сета азъ се боя че е много кѣсно за да се опазятъ другитѣ ви двѣ малки дѣца. Нѣ съ голѣма грижа азъ мисля че нпй можемъ да избавимъ бебето. Имате ли добра храначка?“

„Да, отлична. Азъ уповавамъ въ Наталия както въ себе си.“

„Ти си щастлива“, каза доктора.

Той токо що бѣше затворилъ врата слѣдъ себе си, когато Наталия влѣзе при господарката си.

„Моя мѣсець излазя утрѣ, г-жо, плати ми заплатата и позволи ми да ся отида изведнажъ.“

„Но, Наталио, бебето е болно —“

Наталия си по сви рамената.

„Първата длъжностъ на всѣкого е да се грижи за себе си, г-жо, и азъ не мож да рискувамъ здравето си ако ми дадешъ двойна заплатата.“

И Наталия си свѣрза сандѣка и си отиде безъ даже да каже сбогомъ на малкото дѣте.

Примѣрътъ и послѣдова и готвачката.

„Азъ зная каква е трѣската,“ каза тя. И г-жата не трѣбза да мисли че ний ще си изгубимъ живота за нѣколко парн.“

„И азъ ще ся отида,“ каза перачката. „Г-жа Арнотъ нѣмаше да се подигне прѣстѣтъ ако ний умирахме, и азъ вѣрвамъ че трѣбза да правя на другитѣ както тѣ ми правятъ.“

И почти прѣди да го узнае, поразената майка остана сама самичка при лѣглото на болното си бебе. Съсѣдитѣ прѣминуваха на другата страна на улицата, сѣщо като свещеникътъ и Левититътъ въ старо врѣме; приятелитѣ пращаха само да попитатъ; даже наетитѣ храначки отбѣгнаваха заразителната трѣска.

„Нѣма ли никои да ми помогне?“ ридаеше тя, като си кършеше накиченитѣ съ елмазени прѣстени и гривни рѣцѣ. „Изчезна ли отъ този свѣтъ всяка любовъ и женско съчувствие?“

„Стори ѝ се че чу нѣкой шумъ и се обърна — Катлина бѣше при нея запята съ наръждане масата.“

„Азъ мислѣхъ че и ти, Катлино, ся побѣгна,“ извика тя.

„И за какво да побѣгна, г-жо,“ попита Катлина, „когато си въ такъво голѣмо смущение? Азъ глѣдахъ малкото си братче и малката си сестричка, когато бѣха болни отъ тази трѣска, и азъ зная точно какво трѣбза да се прави.“

И тя зема болното бебе на ръцѣ, съ една мила нѣжностъ която отиде до дъното на майчиното сърдце.

„Не страхувашъ ли се Катлино?“

„Отъ какво да се страхувамъ, г-жо? Не намираме ли се ний всички подъ небето на добрия Господъ, да ли ний сме при зеленитѣ брѣгове на Ирландия, въ църквата или въ шумния градъ? О, г-жо, не се страхувай. Богъ не ще да земе отъ насъ хубавото бебе.“

Всичкитѣ дѣца на г-жа Арнотъ страдаха отъ болестъта — най послѣ самата тя се разболѣ. Катлина се грижи за всякого едно, вѣрно, истинно, нѣжно.

„Катлино,“ каза г-жа Арнотъ, несвързано, първия денъ кога почна да съди, и Ирландското момиче съ голѣма грижа наръждаше мѣкитѣ възглавници около нейното изсъхнало тѣло, „О, Катлино, азъ не заслужавамъ това.“

„Е, г-жо, ако ний приемемъ заслугата си въ този свѣтъ, азъ мисля че той ще бѣде едно твърдѣ нещастно мѣсто за насъ,“ се измѣ Катлина.

„Нѣ, Катлино, азъ се обхождахъ много свирепо спрѣмо тебе.“

„Ний пѣма да говоримъ за това, драга г-жо,“ каза Катлина, като искаше да отбѣгне прѣдмѣтътъ.

„Нѣ продумай само единъжъ, че ти ми прощавашъ,“ се молѣше гордѣливата единъжъ г-жа.

„Азъ ти прощавамъ, г-жо — така свободно, както е слънчевната видѣлина!“ Катлина отговори тихо.

„И ти ще стоишъ всякога съ мене, и ще ми бѣдешъ приятелка, Катлино.“

И г-жа Арнотъ се обърна и цѣлуна червенитѣ студени бузи на Ирландката Катлина.

Годинитѣ които сѣ изминали отъ тогава сѣ направили маже и жени отъ малкитѣ дѣца които Катлина гледѣ прѣзъ болѣстъта имъ; и чужденци, които посѣщаватъ домътъ на г-жа Арнотъ едва знаятъ що да мислятъ за здравата, прилична, сръдновъзрастна жена, която се движи изъ къщата също като че е самата господарка — на която сѣ повѣряватъ всички тайни и безъ съвѣтътъ на която нищо не се върши.

„Каква е тази, нѣкоя роднина, или слугиня,“ попита единъжъ нѣкой си. И г-жа Арнотъ отговори:

„Тя е моята истинна и довѣрена приятелка, Катлина“.

Р.

МАДАМЪ РЕКАМИЕ, ХУБАВИЦАТА.

Да бѣдешъ любима отъ всички прѣзъ цѣлия си животъ е историята на Мадамъ Рекамие. Любима отъ всички прѣзъ младостъ-

та ѝ за чудесната ѝ хубостъ; любима за кротостъта ѝ, неисчерпаемата ѝ благостъ, за обаятелния ѝ характеръ, който се отражавалъ на прѣлестното ѝ лице; любима за нѣжното ѝ и съчувствително приятелство; любима отъ стари и млади, малки и велики, отъ жени — даже и отъ жени, на които е толкова трудно да се угоди, когато въпроса се отнася до други жени; любима всѣкога и отъ всички отъ люлка до гробъ — таквази била участъта, таквази славата на тази обаятелна жена! Каква друга слава е по за прѣдпочитание?

Юлия Аделаида Бернардъ се родила въ Лионъ на 4. дек. 1777 г. Баща ѝ, нотариусъ, билъ хубавелекъ чловѣкъ, но съ слабъ характеръ. Майка ѝ, Юлиета Мантонъ, била също тѣй красива жена, нѣ съ силенъ умъ и търговска способностъ. Тя спечелила голѣмо богатство и умѣла да го запази прѣзъ терора въ Франция. Тя не била само способна, но още живостна и грациозна и намѣрила врѣме да въспита внимателно дъщеря си, на която била не само майка, но и сестра. Двѣтъ — майка и дъщеря — биле нераздѣлими.

Когато Юлия била на седемъ години, баща ѝ назначили за бирникъ въ Парижъ, затова майка ѝ я пратила при леля ѝ, г-жа Бланшезъ, въ Филъ Франсъ гдѣто била твърдѣ щастлива, понеже си имала другаръ по възрастъ.

Слѣдъ нѣколко врѣме постѣпила ученичка въ мѣнастиря ле Дезертъ въ Лионъ, гдѣто една отъ майчинитѣ ѝ сестри станжала калугерица. Твърдѣ неохотно напуснала училището, за да живѣе въ Парижъ

„Безъ съмнѣние, че животѣ впечатления придобити въ дѣтинството ми сѣ ми спомогнали да запазя религиознитѣ си убеждения, макаръ че съмъ се срѣщала съ лица съ такива различни и противорѣчиви мнѣния. Азъ съмъ ги слушала, разбирала, допущала, догдѣто сѣ биле допустими, но никога не съмъ оставяла съмнѣние да обладае сърдцето ми.“

Въ Парижъ, Юлия скоро влѣзла въ обществения животъ, който майка ѝ толкова много обичала. Единъжъ въ Версائلъ, когато Лудовикъ XVI, Мария Антоанета и цѣлото царско семейство обѣдвали на отворено и множества минавали около трапезата, хубостъта на младата Юлия до толкова

привлѣкла вниманието на царицата щото тя пратила да я повикатъ въ частното имъ отдѣление.

Дважъ въ седмицата, майка ѳ, госпожа Бериаръ давала богати вечери въ къщата си, гдѣто посрѣщала художници, учени и писатели. Между посѣтителитѣ билъ и г. Рекамие, богатъ банкеръ, високъ, русъ, съ силни очи и правилни чърти мжжъ, който знаелъ Латински, та често цитиралъ Хорация и Виргилий и говорилъ свободно Испански езикъ. Той билъ разговорливъ, лесно се надѣвалъ, умѣлъ да остави на страна грижитѣ си за да бжде приятелъ безъ да има много дълбоки чувства, билъ великодушень.

Господинъ Рекамие билъ на четиридесетъ и двѣ години, когато поискалъ ржката на Юлия, къмъ която се отнасялъ благо, както къмъ дѣте, давалъ ѳ хубави играчки и се гордѣялъ съ хубостъта ѳ.

Младата бѹлка била канена на всѣкъждѣ. Въ Св. Рокъ я помолили да поднесе дискосъ за една благотворителна цѣль. Таквози голѣмо желание имали хората да я видятъ, щото черевата била прѣпълнена и хората стояли по столове, само да надзираватъ деветънадесетогдишната хубавица. Събраната сума възлѣзла на двацетъ хиляди лева.

На 10 дек. 1797 год. Наполеонъ Бонопартъ, младия корсикански офицеръ, се върналъ отъ побѣдитѣ си въ Италия и Дирекцията дала угощение въ негова честь, въ Люксембургския палатъ.

Петимата директори облѣчени въ Римски костюми, седѣли при нозѣтъ на статуята Свобода, а останалото мѣсто било прѣпълнено съ министри, канени гости и простъ народъ, готовъ да са поклони на героя си.

Талеѳрандъ министра на външнитѣ дѣла държалъ рѣчь за посрѣщението. Бонопартъ му отговорилъ съ нѣколко прости но енергични думи. Юлия Рекамие, облѣчена по обикновено въ бѣли дрехи, жалайки да види лицето на младия офицеръ, станала отъ мѣстото си за да го гледа. Очитѣ на множеството биле привлечени къмъ нея и едно мърморение отъ въсхищение се разнесло изъ цѣлото събрание. Наполеонъ, макаръ че я не познавалъ, изгледалъ я строго и тя си седнала на мѣстото.

Седемъ години по послѣ, когато първия консулъ станалъ императръ, Фуше, министеръ на полицията билъ пратень отъ

Наполеона да кани мадамъ Рекамие, да стане почетна дама въ двореца. „Той още не е намѣрилъ, казалъ Фуше, жена достойна за него; и никой не знае каква може да бжде Наполеоновата обичъ, ако се запознае съ една цѣломудренна жена. Навѣрно, той би я оставилъ да има благотворно влияние надъ него.“

Мадамъ Рекамие не приела поканата. Тя харесвала Наполеоновия гений но не могла да му прости заточението на приятелитѣ ѳ: Мадамъ де Стаелъ, генералъ Маро и др.

Мадамъ Рекамие се запознала съ Монморанския дукъ, който веднага разбралъ че живота ѳ не билъ щастливъ. Омжжена за чловѣкъ три пкти по старъ отъ себе си, безъ прилика въ вкусоветѣ, безъ дѣца въ доматъ си, сърдцето ѳ било уединено. Той харесвалъ нѣжността и чистотата на сърдцето ѳ и постоянно смислювание за другитѣ; заблѣжилъ желанието ѳ да угоди и стремлението ѳ за обичъ отъ колкото за харесване и страхувалъ се за слѣдствията. До смъртъта си, прѣзъ всичкитѣ си държавни грижи, той никога не се спрѣлъ да мисли за нея или да ѳ пише когато отсъствува. „Прави всичко що е добро и благо, и което не би причинило съкрушение на никое сърдце. Не съмъ безъ страхъ отъ всѣкидневнитѣ влияния на едно распуснато общество, което не може да ти принесе добро, и надъ което ти стоишъ много по-горѣ. Надѣвамъ се, че не си забравила обѣщанието си да отдѣляшъ ежедневно половинъ часъ врѣме за редовно сериозно четение и още нѣколко минути за молитва. Много ли е това да се иска за най-великия, и чловѣкъ би казалъ, даже, единствения интересъ въ живота?“

Георги, Великия дукъ на Мекленбургъ Стрелицъ, братъ на Пруската царица, билъ нейнъ тѣсенъ приятелъ. Той продължавалъ да ѳ пише, почти, четиридесетъ години наредъ. „Сърдцето ми казува, че обаятелната ти хубостъ, съ която природата тя е надарила е само отражение на обожаваната ти душа и че такваа една не трѣбва никога да забравя чловѣка, когото веднѣжъ е отсѣдила достоенъ за почетъ и обичъ. Ний всички гледаме на тебе, като на съвършенна хубостъ и добрина“.

Генералъ Бернадотъ, по-послѣ Шведски кралъ, билъ нейнъ прѣданъ приятелъ. Той ѳ писалъ, когато билъ въ Англия: „Посрѣдъ всич-

кото внимание и обожение, което получавашъ, и което толкози справедливо заслужавашъ, моля, не забравяй че съществува най-много прѣдано тебе е Вернадотъ.“

Мадамъ Рекамие не намирала удоволствие само въ обществото. Тя била първа и въ благотворителни дѣла: основание училища за дѣвойки, посѣщение бѣдни и наскърбени, като имъ съчувствувала и сподѣляла лично мѣнотинитѣ, като давала съ отворена рѣка паритѣ и врѣмето си.

Прѣзъ есенъта на 1806 год. банкерската кѣща Ракамие се застрашавала отъ фалиментъ, но опасностъ можела да се избѣгне, ако Французската банка ѝ заемела единъ милионъ. Гости биле поканени за вечеря, но г. Рекамие нѣмалъ сърдце да остане у дома си да ги посрѣща. Мадамъ Рекамие, едва жена на двадесетъ и деветъ години, ги посрѣщнала съ обикновенната грациозностъ и тактичностъ. Вечерята била дадена, гоститѣ посрѣщнати и испратени съ засмѣно лице, макаръ че сърдцето ѝ се кѣсало отъ вѣтрѣ. Заемътъ отъ единъ милионъ билъ отказанъ, безъ съмнѣние, по желанието на императора. Голѣмата търговска кѣща на Рекамие банкрутирала, а съ нея и много други по малки. Г. Рекамие далъ всичко на кредиторитѣ си, а жена му распродавала скъпоцѣннитѣ си украшения, за да спомогне въ исплащаніе дълговетѣ. Само тѣзи, които сѣ прѣкарвали подобни опити знайтъ какви сѣ мѣнитѣ. Да изгубимъ за себе си е малко нѣщо въ сравнение съ факта, че други губятъ чрѣзъ насъ. Да дължишъ и да не можешъ да посрѣщнешъ задлъженията си, макаръ че по честенъ начинъ сѣ станали, е бивало причина мнозина да се самоубиятъ. Всеобщо било съчувствието за мадамъ Рекамие. Мадамъ де Стаелъ ѝ писала отъ Женевы: Какъ проклинамъ заточението, което не ми позволява да дойдѣ при тебе за да те притисна до сърдцето си! ти си изгубила всичко що принадлежи на спокойния и роскопния животъ; но ти си по интересна и още по любима отъ по-прѣди, ако таквози нѣщо е възможно. Ако би ми било възможно да завиждамъ нѣкому, когото обичамъ, то на драго сърдце бихъ дала всичко за да бѣдѣ на твое мѣсто. Хубостъ безподобна изъ цѣла Европа, неопятнено име, гордъ и великодушень характеръ — какво голѣмо богатство имашъ още на свое расположение!

Человѣкъ има още скрито съкровище, когато чувствува че е толкози много любимъ.“

Прѣзъ 1817 год. умрѣла мадамъ де Стаелъ. Загубата за мадамъ Рекамие била твърдѣ голѣма, тъй като първата я обичала съ необикновена обичъ. Само да можехъ да живѣе наблизо до тѣбе, ѝ пише, щѣхъ да бѣдѣ щастлива.“

При смъртното легло на мадамъ де Стаелъ тя се запознала съ Шатобриана, на когото отъ тогава до смъртъта си, трѣбвало да даде първо мѣсто, като приятель, въ сърдцето си.

Мадамъ Рекамие живѣла до 1849 год. На смъртното си легло изглеждала по красива отъ всѣкога. Тя умрѣла, тъй както живѣла, любима отъ всички.

Ето каква била тайната ѝ.

Никога не си правила неприятели. Цѣняла доброто въ всѣкога. Никого не укорявала, нито пъкъ се отнасяла небрѣжно или лекомисленно. Никога не оставяла да я напусне приятель. Тя похвалявала тамъ, гдѣто намѣрвала че заслужватъ похвала и въодушевлявала всички да се стараятъ до колкото могатъ. Лесно спечелвала довѣрие. Била всѣкога вѣрна на приятелитѣ си — искренна, естествена и блага къмъ всички. Въ разговоръ била заинтересувана слушателка. Отпочивала хората съ спокойнитѣ си обноски и ги развеселявала съ добродушието си. Въ нея нѣмало завистъ.

Превъ: М. П.

К И Т А Й

Нѣма страна на свѣта, която е тъй затрудняюща за чужденци както Китай. Обикновенни образци и мѣрила сѣ неприлични, когато се прилагатъ на овази „врѣхъ-дѣно“ земя, както твърдѣ умѣстно е била нарѣчена Небесната Империя. Китайцитѣ стоятъ сами. Тѣзи си различаватъ въ много важни нѣща даже и отъ Японцитѣ а пъкъ отъ западно-европейскитѣ народи ги раздѣля голѣма пропастъ. По расови характеристики, езикъ, история, обичаи, религия, философия—съ една дума въ мислитѣ и живота си—тѣ и „Западнитѣ Европейци“ сѣ толкозъ далечъ едни отъ други колкото сѣ полюситѣ. Отъ тукъ мѣнотинитѣ да се разбиратъ, и отъ тукъ и затруднението на изслѣдователя на съврѣменнитѣ събития, който, колкото внимателенъ и свѣстенъ и да е постоянно чувствува ограниченіето на своитѣ

понятие непроницаемата тайнственност, що пренадлъжи на всичко Китайско.

Може ли да бжде нѣщо по-разбъркано, за примѣръ, отколкото скорошнитѣ извѣстия отъ далечния Истокъ? Едва ли е възможно да разберемъ династическитѣ смутове, съперничествата между Манчуси и Китайци, забъркаността на дворцовитѣ интриги, за които четемъ. Не е тоже лесно да опрѣдѣлимъ точно, дѣй стои политически Великобритания, да ли е изгубила обаянието си, както твърдятъ нѣкои, или въ сжщностъ доволно добръ си поддържа влиянието, както други твърдятъ. Тѣзи обаче сж въпроси които не можемъ да разискваме. Какъ изглѣжда Китай отъ кѣтъ морална и религиозна глѣдна точка? Този е за Християнитѣ главниятъ въпросъ. За зла честь, на този въпросъ може за сега само прѣдпазливо и отчасти да се отговори.

Като разгледва челоуѣкъ изобщо скорошната криза това което най много го поразява е фактътъ, че консерваторниятъ Китай ся най-послѣ пробужда. Доказателствата сж много, и тѣ дохождатъ отъ всички части на империята. Политиката и дѣйствиата на младия императоръ, Кванг-Хсю, ако и да бѣха прѣбързани и необмислени, доставиха пай-ясния за това знакъ. Той показа устрдно желание да прѣобразува и обнови управлението; защото се бѣше убѣдилъ, че ако новъ духъ не обладае чиновническитѣ класи, то Китай безъ друго ще пропадне. Силно впечатленъ отъ смутуетѣ докарани отъ войната съ Япония, и като вижда какъ сж бързо напрѣдиали Японцитѣ, а Китай си остава безсиленъ, той готовно послуша опѣзи, които защитавахъ радикално промѣненне. Особено внимание обърна той на ови смѣлъ Кантоненъ, Конг-Ю-Вей, „свърѣмниия мѣдрецъ“, който при паданieto на империята едвамъ избѣга за живота си, и сега е въ изгнание. Несъмѣнно Кванг-Хсю не се показва уменъ, и се опита да стори невъзможното, но той призна необходимостта отъ реформи, и достигна до това убѣждение отъ прѣдставления и прошения испращани нему отъ *учениитѣ* изъ всичкитѣ части на империята. Неговитѣ укази бѣхъ прѣждевѣрмени, далечъ много обширни, непрактични; по мотивитѣ, що подбуждахъ младия императоръ, бѣхъ прѣвъсходни, и въ видоизмѣненн форми, нѣкои отъ тѣзи укази вѣроятно ще въскрсѣнатъ.

Другиятъ фактъ достоенъ за забѣлѣзване е, че е настанала рѣшителна реакция. Дѣйствующата Императорица, жена съ исключателно силенъ характеръ, и Манчускитѣ ѣ съвѣтници, пакъ сж на власть; и при поеманне браздѣтъ на управлението Императорицата ясно даде да се разбере, че не обича нито реформитѣ нито чужденцитѣ. Извѣстия

за станалото въ Пекинъ сж пристигвали вече въ всичкитѣ части на империята, и смутове естествено сж станали. Серioзни смутове станали особно въ западния Китай. Най-много пострадали Римско-Католическитѣ миссии, и цѣли дни чуждестранни госпожи и дѣца живущи въ Чунгъ Кинъ, били по заповѣдъ на консула, принулени да прибѣгватъ въ лодки на рѣката за да бждатъ готови да трѣгнатъ немедленно надолу по рѣката. За добра честь, обаче, колкото тревожни и да бѣхъ телеграфическитѣ извѣстия за положението, когато, нѣколко седмици по-послѣ се получили писма, узна се, че нѣмало причина за страхъ, и че приятели, за които мислели че ся намирали въ опасностъ, гледали си работата както обикновено. Не може обаче да се отрѣче, че има причина за страхуване, че владѣе духъ на безпокойствие, че заинтересувани личности се възползватъ отъ прѣдрасѣдѣцитѣ противъ чужденцитѣ. Има тѣй сжщо причини за вѣрване че мандаринитѣ въ Западния Китай тайно поддържатъ насилствуванието и гонението противъ Християни отъ единъ водачъ разбойникъ. Заради това трѣбва да сме готови за смутове и трудности.

Отъ друга страна има много нѣща, които ни правятъ надѣждни. Почнало се е едно движение между чиновническитѣ класи въ Китай, което движение никой дворцовъ *държавенъ ударъ* не може да спре, и императорицата вече показва знакове на отстъпване, тѣй като тя сама е узнала, че нѣщо въ видъ на реформи е неизбежно. Още забѣлежително е желанието за Западно-европейско образование, което на всѣкъдѣ се извива. Миссионери се умоляватъ да отварятъ срѣдни училища, и Западно-европейскитѣ въспитатели дѣла въобще напрѣдватъ по непознатъ до сега начинъ. Никого простолуднето въ Китай не е слушало по-драговолие мисонеритѣ отколкото днесъ.

С. Т.

ХОДЕНИЕ НА СЪНЪ.

Ходение на сънъ (сомнамбулизмъ) е единъ навикъ, или даже можемъ да кажемъ една болѣстъ, която излага жертвитѣ си на голѣма опасностъ. Сомнамбулиста е въ едно състояние твърдѣ подобно на онова на единъ хипнотизиранъ или месмеризиранъ челоуѣкъ. Дѣйствието на умътъ е до голѣма степенъ ограничено. Разсѣдителната сила е почти спрѣна, и всичко което лицето върши е автоматично, и ся прави подъ влиянието на нѣкоя единствена идея.

Нѣ самия фактъ че умътъ, макаръ ли-

шенъ отъ силитѣ си, дѣйствува по едно направление, и не се повлиява отъ външни впечатления, прави дѣйствието на лицето по достовѣрно отъ колкото когато то е будно. Тѣй единъ сомнамбулистъ може да върви по самия край на къщния покривъ съвсемъ свободно, когато ако е буденъ, ще му ся замае главата и той ще падне. Така сжщо, въ една съвсемъ тъмна стая, ходящия насънъ може да ходи безъ да ся спъне о нѣкой столъ или масса.

Макаръ че ний не знаемъ вѣрно положението на умътъ въ сомнамбулизмъ, наблюдението ни е научило да распознаваме много отъ причинитѣ му които го произвеждатъ, и тѣй до голѣма степенъ да можемъ да управляваме навикътъ. Причинитѣ може да бждатъ умственни, като досаждане, много мисляние върху нѣщо, много занятие съ уроци, особено късно нощъ, или физически, като късна вечеря, недоволенно упражнение, и спанне съ главата по ниско отъ тѣлото.

Повечето сомнамбулисти сж или съ нервозни тѣла, или сж получили нѣкое силно сътрѣсение, голѣма скръбъ, или безмѣрна радостъ, която е врѣменно расклатила тѣхното нервическо равновѣсие. Младитѣ и отъ двата пола сж най много прѣдмѣтъ на сомнамбулизмъ, и когато навикътъ ся придобие въ младостъ, въ нѣколко години той ся изгубва.

У когото сомнамбулизма е застарѣлъ, той трѣбва да отбѣгнуга всичкитѣ горѣпомѣнати умствени и физически причини. Покривкитѣ на лѣглото трѣбва да бждатъ лѣки, спалнята доста голѣма и добръ провѣтрявана. Много врѣме трѣбва да ся прѣкарва въ отворения въздухъ, и по малко въ учение уроци.

Въ лоши случаи страдалецътъ не трѣбва да ся оставя самъ нощъ, и вратата и прозорцитѣ добръ да се заключаватъ. Ако той стане отъ лѣглото си, не трѣбва да се събужда, нъ да се заведе тихомъ на лѣглото си.

С.

ИЗЪ ВРѢМЕНАТА НА РАФАИЛА.

Рафаилъ Санзио се родилъ въ 1483 г., тази сжщата година, когато бѣ роденъ и великия реформаторъ Мартинъ Лютеръ. Тъкмо слѣдъ 30 години отъ паданieto на Ца-

риградъ въ турскитѣ ржцѣ и замѣстванieto на кръста на Св. София съ полумѣсеца. Прѣзъ 1453 год. умствения и духовния на прѣдѣкъ отпаднаше въ источната империя, а въ западната отъ денъ на денъ ставаше все по голѣмъ. Тогава Коперникъ съ телескопата си изучаваше небесата и нареди системата за въртението на всичкитѣ небесни тѣла. Ученитѣ Гърци, които до тогава живѣяха въ Цариградъ, намѣриха прѣбѣжище въ Флоренция, гдѣто тѣ почнаха да учатъ Платоновата философия. Отъ Флоренция Гръцкия езикъ и Гръцката литература се пренесоха въ Англия и присадиха въ сърдцата на Англичанитѣ; тамъ тѣ намѣриха плодородна почва и първия плодъ, който дадоха бѣ една група отъ Оксфордскитѣ реформатори, които работиха въ полето на науката и церковната реформация. Книгопечатанието се распространяваше и книгитѣ бърже се умножаваха. Ржкописитѣ на атическитѣ поети и философи бѣха извлѣчени отъ манастиритѣ, напечатани и распрѣснати мѣжду усърднитѣ студенти на западнитѣ университети. Колумбъ пкъ побуденъ отъ горѣщо желание да изслѣдва неизвѣстни страни въ океанитѣ луташе се отъ палатъ въ палатъ да търси срѣдства за да осжществи своитѣ планове. Изобрѣтателнитѣ таланти се възродиха и побудиха къмъ дѣйствие отъ съкровищата на класическитѣ науки. Хората почнаха да мислятъ и дѣйствуватъ по самостоятелно. Надъ развалинитѣ на феодализма изникнаха отдѣлнитѣ народности на сегашна Европа. Кастилия и Арагонъ се съединиха въ едно, испѣдиха Мавритѣ отъ Пиринейския полуостровъ и положиха основата на Испания, подъ която царува отпослѣ Карлъ V. Великитѣ Французски лордове почнаха да признаватъ централната властъ на тѣхния господаръ и така подготовиха едно съединено царство за Франциска I. Въ Англия кавгитѣ и крамолитѣ мѣжду лордоветѣ бѣха смъртоносни и краятъ имъ бѣ боятъ при Босвартъ въ 1485 год. и въскачванието на Тюдоровци на английския прѣстолъ. Учебнитѣ завѣдения на старата и нова наука въ Падуа, Болоня и Флоренция правяха отъ Италия цѣлъ университетъ, който служеше за въспитанието на нововъзраждающитѣ се западноевропейски царства. Духътъ на старитѣ Елени пакъ отъ ново започна да живѣе на

Апенинския полуостровъ. Съ изучаването на Гръцкия езикъ и литература възроди се и тѣхното искусство по малкитѣ и голѣми градове, които кичеха двѣтѣ страни на Апенинитѣ. Срѣдния вѣкъ малко по малко изчезваше, като нощта прѣдъ зората за да даде пжтъ на възраждающия се новъ вѣкъ и нова епоха, която е олицетворена въ настоящата Европа. Въ това врѣме Италианскитѣ князе се надварваха, кой повече земя да заграби отъ съседа си, да събере по голѣма библиотека, да украси нѣкоя черква или пжкъ да обогати палата си съ мраморни статуи и картини. Флоренция стана центъръ на новогръцкото учение и искусство, главно защото Лорензо де Медичи, нейния управителъ, бѣше въ едно и сѣщо врѣме най голѣмия любителъ и защитникъ на новото учение, защото бѣше и най богатия между князетѣ на Италия и най искусния обирачъ на малкитѣ Италиански градове. Неговото управление надъ града Арно се отличаваще по своя распуснатъ животъ, великолѣпни украшения и олимпийско говорение относително олимпийскитѣ богове, Гръцки сатири и фауни, като си мислѣше, че той напълно угождава на Зевса и се ползваше съ неговото покровителство. До като всичко чезнеше прѣдъ нововъвѣденията само едно учреждение постоянно съществуваше да хвърля сѣнката си по земитѣ, които се простиряха на сѣверъ, западъ и истокъ отъ Алпитѣ. Това учреждение бѣше Римокатолическата черква, която за столѣтия контролираше работитѣ на Европа чрѣзъ своитѣ агенти, които съставляваха една стояща войска отъ владии, калугери и попове. Чрѣзъ тѣхъ папата държеше монополъ надъ срѣдновековното образование и чрѣзъ тѣхъ той докарваше огромни приходи въ своитѣ бездѣнни каси въ Римъ. Малко прѣди петнадесетото столѣтие църквата чрѣзъ папитѣ качваше и сваляше кралетѣ и князетѣ отъ тѣхнитѣ тронове, защото послѣднитѣ считаха себе си за върховни духовни началници надъ свѣтскитѣ управители. Въ послѣдната четвъртъ на 15-то столѣтие, въ врѣмето на Сикста IV (1471—1484) и Александра VI (1492—1503) въ длъжността си понтификсъ максимумъ, папството създаде нова политика. Папата Секстусъ IV започна да играе ролята на свѣтски князь въ политиката на Италия. Папството изведнѣжъ хвърли маската отъ

лицето си и се яви въ сѣщинскитѣ си характеръ, като една велика политическа сила на Апенинския полуостровъ, а отъ послѣ и на цѣла Европа. Папскитѣ дѣца и роднини по привелегия се изжениха за синоветѣ и дѣщеритѣ на царствующитѣ фамилии и по този начинъ станаха владѣющи князе и княгини. Родерикъ Боргия подбуди колегията на кардиналитѣ и избра себе си папа подъ името Александръ VI. Сѣщата година, когато умрѣ Лорензо де Медичи, той постѣпи на властъ и пое политиката на хитрия флорентински деспотъ. Александръ прѣобърна папството въ политическо тиранство и основа въ Римъ едно управление на террора. Той се труди чрѣзъ дипломатия, измама, отрова и ножъ да спечели владѣния на дѣцата си. Църковнитѣ длъжности бѣха подхвърлени на търгъ и който наддадеше най много пари нему се даваха. Въ неговото управление Ватиканъ се оскверни съ онѣзи безсрамни оргии, които го отбѣлѣзваха като най безнаравственото учрѣждение въ цѣла Европа.

Политиката на Папата Юлия II (1503—1513) бѣше насочена къмъ раширението политическата властъ на църквата. Юлия бѣше по честенъ отъ Александра и въ неговото управление се срѣщатъ по малко скандали. Нъ Юлия можѣ искусно да се възползува отъ оузи периодъ на коварната политика. Той съумѣ какъ да организира силна войска; той има куражъ да стои въ срѣдъ снѣга съ насочени топове срѣщу степитѣ на Мирандола и влезе въ прѣвзетия градъ като побѣдителъ въоръженъ съ рязница, щитъ и копие. При такивато прѣдводители Римската църква стана военна организация. И така наслѣдницитѣ на Св. Петра се съвършено отвлѣкоха отъ прѣдначението си да проповѣдватъ спасение на човѣчеството чрѣзъ вѣра въ Христа и да разпростаняватъ неговото царство на правдата, истината, любовта къмъ ближния и мира. Тѣ захвърлиха сабята на духътъ и се въоръжиха съ сабята на свѣтската властъ и политика.

Папството не можѣ да игнорира умственото възраждане, за което вече споменахме. Изучаването на Гръцката философия отъ калугеритѣ, които макаръ и да не знаяха добръ Евангелието направи ги да отхвърлятъ ограниченитѣ постановления на Римокатолическата черква. Съ това тѣ туриха на-

чалото на една отворена война противъ Римското духовенство. Папството се помъчи още въ началото да потуши това прѣобразованіе на умствения напръдѣкъ въ западна Европа, нѣ великото движение между Германскитѣ народи събра силитѣ си и се противи на папскитѣ спънки до тогава до като най послѣ спечели една свобода на съвѣстѣта и черковната реформация. Обаче умственото движение мѣжду Латинскитѣ народи въ Южна Европа подпадна подъ върховния контролъ на папството. То гледаше съ добро око на архитектурата, скулптурата и рисуването, нѣ не одобряваше напечатването на новия завѣтъ на Гръцки езикъ. Папството строго начина да гледа щото въвежданіето на Гръцкитѣ идеи да се състои въ искусството. Папата Секстусъ IV свика въ палата си по забѣлжителнитѣ рисуващи, като Ботисели, Реруджито и др. за да окрасятъ негова параклисъ въ Ватиканъ, когото отъ послѣ нарѣкоха въ честь на Секста, „сестински параклисъ.“ А Михаилъ Анжело въ врѣмето на Александра VI напусна Флоренция и отиде въ Римъ да покаже искусството на своитѣ ръцѣ. Въ 1505 Анжело пакъ бѣше повиканъ въ Римъ за построяката на великолѣпната гробница на папата Юлиа II, едно прѣприятіе, което никога нѣма довършване. Обаче при тази постройка Анжело се прослави въ прѣкрасната мраморна фигура на Мойсея. Въ 1506 год. архитектъта Бримантъ, който е билъ на служба у папата Юлиа, положилъ основата на новата катедрална черкована на Св. Петра на мѣстото на стария палатъ (Basilica). Главното побуждение на Юлиа да започне строеніето на това великолепно здание е било приготвяніето на едно по удобно скътовнище за своитѣ статуи, които поръчалъ на Анжело да ги направи. Въ 1508 год. Анжело бѣше отвърнатъ отъ намѣреніето на Юлиа и почна да украсява покрива на сестинския параклисъ. Въ сѣщата година сродника на Браментъ, Рафаилъ, комуто славатъ растеше въ флоренция, като прочутъ артистъ бѣ повиканъ въ папскитѣ двореци.

Така Италия стана на Европа учителъ по искусството, нѣ реформацията бѣ задържана на сѣверъ отъ Алпитѣ. Рафаелъ Санзио, най великия живописецъ направи една велика работа, като прѣдстави съ своята четка на стенитъ на Ватиканъ, папската резиденция въ Римъ, Римокатолическата тео-

логия. Мартинъ Лютеръ, Рафаиловъ съврѣменникъ и най великия реформатаръ, като видѣ тази сѣщата теология прѣобразена въ проклятія противъ него отъ папския прѣстолъ осѣти едно желание за отмъщение. Въ 1510 год. Мартинъ Лютеръ посѣти града Римъ. Той бѣше обляченъ въ това врѣме въ одѣждата на Августинскитѣ монаси. Той изостави изучаваніето на правото за да може да стане свѣщенникъ. Въ Римъ той ходи отъ черкова на черкова да търси правия начинъ на спасяваніето на своята душа, нѣ нигдѣ го не намѣри. Церемониялното служение на Католическата черква, къмъ която той принадлежеше не го задоволяваше, той не намираще въ него спокойствие на душата си. Четеше библията всѣка вечеръ, съ другари раскритикуваше извѣстни части отъ Евангелието до като най послѣ се спрѣ на текста, Праведния ще живѣе чрѣзъ вѣра. Това прѣдложение го придружаваше отъ онзи денъ на всѣкъждѣ кждѣто и да отидеше и даже когато служеше като че ли чуваше гласъ, който постоянно му повтаряше, „Праведния ще живѣе чрѣзъ вѣра, и че обрѣдитъ нищо не ще ти спомогнатъ за спасеніето ти!“ Той забѣлжи и безправствения животъ който папитѣ живѣяха въ Ватиканъ въ врѣмето на Александъръ VI. Възмутенъ до виша степенъ той се върна въ Германия да закове протеститѣ си на черковнитѣ врата и да изгори папската була, съ която той се проклѣнаше и отлъчваше отъ черквата, възънъ отъ стенитъ на Витенбергъ. До като Лютеръ бѣше въ Римъ вѣроятно той забѣлжи единъ Умбрийски русокосъ младежъ на третия катъ на Ватиканъ да рисува станитъ на папата. Въ 1508 год. Рафаелъ пристигна въ Римъ по поканата на Юлиа II. Въ тази сѣщата стая, кждѣто прѣдполагаме Лютеръ да го е видѣлъ той постоянно за цѣли три години работи. Въ 1511 год. той свърши изображеніето на Римското черковно учение, което той изобрази по официалнитѣ планове на папитѣ. Вѣроятно Рафаелъ прѣдставителтъ (изобразителя) на Римокатолическата теология, е хвърлилъ моментално погледъ върху калугерина, който щѣше да измете за всякога силата на Римската система.

Добри Петровъ, Ломъ.

АРОНИЯТА ВЪ ГЕТСИМАНИЯ.

Око̀лѣ Иерусалимскій небосклонъ
Небесний сводъ се вѣдѣ спѣе,
А вѣвъ градътъ, отсамъ долѣтъ Кедронъ,
Срѣднощна тишина владѣе . . .

В' тази свята нощъ вѣвъ Гетсиманія,
Христосъ потъналъ в' скърбъ голема,
И прѣдъ ужаснитѣ страдания
Рѣшава страшната проблема.

Отъ цѣлий свѣтъ отхвърленъ и прѣзрѣнъ,
Отъ Юда — за сѣбѣро продаденъ,
И отъ Отца си той е уязвенъ;
Увий! самичакъ е оставенъ.

Каква неправда, грѣхъ или порокъ
Извърши нашиятъ спасителъ?
Да ли за лошъ примѣръ ил' зълъ урокъ
Се моли с'горестъ този учителъ?

Той, прѣдъ когото морскитѣ вълни
Млчжтъ, и вѣтрове немѣятъ;
Комуто смъртъ и грѣхъ се подчиня,
И бѣсовѣтъ Му трѣперятъ,

Сега, увий! вѣвъ неговото сърдце
Прѣдсмъртната борба върлува,
А на Божественното Му лице
Горчива мъка се рисува.

Паднахъ смиренно на нозѣтъ си,
И с'миленъ погледъ къмъ небето
Простира тъжно Той рѣцѣтъ си,
И апелира отъ сърдцето:

„Не би ли би възможно, Отче мой,
В' този часъ на тази нощъ печална,
Да би сега минжала, Сливътъ Твой,
Увий! тази чаша най-фатална?

Обаче, не каквото ищя азъ,
Но Както ищешъ Ти, се моля
Вѣвъ тойзи мраченъ и ужасенъ часъ.
Да бжде, Отче, Твоята воля.“

Но ето слѣдъ тази Негова борба
Той ученицитѣ завари,
Който изнурени отъ тѣга
Дълбоко бѣхъ вече заспали.

Повръща се, и пакъ остава самъ
Да рони сълзи, да риде;
И с' кървавъ потъ покрива онзи храмъ,
Прѣдъ който горко Той страдае.

Слѣдъ туй, при свойтѣ ученици пакъ
Дойде, които още спѣхъ,
И този часъ изчезва в' тъмний мракъ,
И пакъ риде безъ утѣха:

„Но нека, Отче, само Ти в' конецъ,
При все че тежъкъ е хомота
И мраченъ е тръпливиятъ венецъ,
Да се прославишъ на Голгота.“

Съсѣ тѣзъ послѣдни думи Той стана,
И щомъ при спящитѣ отиде:
„Отъ нине спѣте“, тъжно имъ каза,
„Прѣдателятъ ми ето иде.“

Това кат' рѣче, ето че дойде,
Съсѣ множество войска народна,
Тозъ който щѣше да го прѣдаде
С'цѣлувка адека, най-позорна.

И тозъ часъ Юда: „Радуй ся Равий“,
Каза Иисусу, кат' в'устана,
С'цѣлувка подла, злобно поздрави,
И Го прѣдаде на войската.

„С'цѣлувка ли прѣдавашъ своятъ Спасъ?“
Каза Иисусъ, като погледна
Прѣдателя си, който в'сѣхъний часъ
С'тълпата, в' гѣстий мракъ изчезна.

Ц. С. Багряновъ.

ДУХОБОРЦИ.

Напослѣдъкъ Руското правителство е разрѣшило на една отъ голѣмитѣ секти, посяща горното название, да се изсели съвсѣмъ отъ прѣдѣлитѣ на държавата. Причинитѣ на това изселаване сж тамъ, че духоборцитѣ по принципъ сж противни на всѣко носение оружия и на войната, и като така, между тѣхъ и правителството се породил острѣръ конфликтъ; почна се гонение, употребиха се разни принудителни мѣрки да се накаратъ духоборцитѣ да отстъпятъ отъ свойтѣ вѣрвания, но нищо не помогна. Най-послѣ, уморени, видя се отъ тѣзи гонения, духоборцитѣ прѣдпочетохъ да напустнатъ сѣкното си, по не толерантно отечество. Канадското правителство драгово̀лно даде прибѣжище на гонимитѣ, и отъ миналия Августъ насамъ тѣ, на партии, напушватъ отечеството и се прѣселватъ въ Канада, гдѣто срущатъ голѣмо радушие отъ страна на Канадцитѣ, които съ себено удоволствие посрѣщатъ такава емиграция. —

Прѣдполагаме че повечето отъ читателитѣ ни малко знаятъ за тази секта, за това, мислимъ, ще бжде умѣстно да дадемъ тука нѣколко кратки бѣлѣжки за нея. Сектата води началото си още отъ миналото столѣтие (1740—50 г.) Мислятъ че тя се е появила най-напрѣдъ въ с. Охочее, Харьковс. губерни. съставена отъ останкитѣ на унищожениитѣ прѣзъ онова вѣре секти на Твертиновъ и Кулманъ, които, пакъ, отъ своя страна иматъ свързка съ сектитѣ на Косой и Башкинъ сжществувавши прѣзъ XVII и даже прѣзъ XVI столѣтия. — Духоборческата секта е отъ онова голѣмо семейство секти, родивши се и впрѣюща на чисто Руска почва,

което руското богословие е кръстило съ името *рационалистически*, — именито приятно звучащо въ Русското ухо; впрочемъ, както ще видимъ по-надолу, това название до вѣкаждъ може да се приложи къмъ Духоборцитѣ. —

Отначало сектата не се е отличавала съ голѣмъ напѣдъкъ, едно, защото водителитѣ ѝ не сж били съ добъръ характеръ и енергия, и друго, защото правителството, уморено видн се, отъ истрѣбване на прѣдшнитѣ секти, оставило безъ внимание тази нова. Около 40 години тя не е показала животъ. Обаче прѣзъ послѣдното десетолѣтие на миналия вѣкъ, почнуватъ сметамаически прѣстѣдвания противъ Духоборцитѣ; тѣ по обыкновенно, раздухаха огньтъ и ние виждаме, че въ този периодъ сектата се увеличи и завзе нѣколко южни губернии. Правителството около онова врѣме испрати единъ високъ савовникъ на име Лопухинъ на мѣстото да изучи това религиозно движение. Лопухинъ въ доклада си дава твърди похвални отзивы за сектантитѣ, особено за тѣхния трезвенъ животъ и особенно трудолюбие. Видн се, благодарение само на този докладъ правителството не взѣ нѣкои по-строги мѣрки спрѣмо сектантитѣ, но изработи особенъ законъ за прѣселване на сектантитѣ въ праздинтѣ въ онова врѣме пространства около черното море. Първата отъ тѣзи колонии е с. Терпение на р. Молочная впадающа въ Азовското море. Още и сега сѣществувало село, едно врѣме цвѣтуше окружено съ добри разработени ниви, обаче сега запустело, тъй като и тука Духоборцитѣ не могли да живѣятъ. Около 20—30 години тѣ сж ся ползували съ покой, и то благодарение на това, че околнитѣ мѣста бѣха пусти и ненаселени. Обаче отъ началото на това столѣтие мѣстността почнува бързо да се засѣлява, за заедно съ туй появяватъ се православнитѣ духовни власти, които почнуватъ да пращатъ своитѣ доноси противъ сектантитѣ, а въ резултата се получава ново распорѣждане за изселване на Духоборцитѣ. — Тоя пѣтъ правителството имъ опрѣдѣли една мѣстность на Кавказъ неудобна за хлебопашество по причина на високото положение надъ морското равнище, но навикнали, слѣдъ гонения, да се приспособяватъ къмъ всѣкакви обстоятелства Духоборцитѣ и тука незагннхха; тѣ почниха да развѣждатъ добитѣкъ, и онзи който минува сега отъ прѣзъ „Духоборье“, — така се казва мѣстността, — не може да се начудя на прѣкрасния ухраненъ добитѣкъ и, сравнително съ околнитѣ диви Кавказки племена, добръ урѣдено домакинство на сектантитѣ. —

Хастхаузенъ, единъ Нѣмски пѣтущачъ, е посѣтилъ Духоборцитѣ на много мѣста и ни дава цѣненъ материалъ за историята, живота и ученията на тѣзи сектанти.*) Духоборцитѣ нѣматъ писмено изло-

жение на ученията сп. Грамотни хора сж малко по между имъ, а, нѣкъ, учени свѣтътъ нѣма, тъй шото всѣкой който би поискалъ да изучи добръ сектата, трѣбова да се задоволи съ онѣзи кратки бѣлѣжки за нея разхвърлени тукъ-тамъ изъ списанията отъ 70—80 г. насамъ, въ повечето случаи едностранчиви, пълни съ незаслужени нападки, искривяване на истинната, писани отъ духовницитѣ, и при цѣнзурни условия не позволяващи никакво безпристрастно обсъждане, ото защо сме готови дадемъ повече вѣра на Хастхаузеновата книга, чужда отъ тенденциозность, и излагающа факти лично наблюдавани и на мѣсто пзучени отъ автора. —

Исходния пунктъ на Духоборчеството е Квакерството. Самъ Богъ прѣбывава въ челоуѣка и го наставлява съ Словото си. Съ памятьта си челоуѣкъ, се уподобява на Бога Отца, съ разума — на Бога Сина, съ волята — на Св. Духъ. Отецъ е видѣнна-Синъ — животъ, Св. Духъ — Покой. Отецъ е — висота Синъ — широчина, Духъ Св. — дълбочина. — Богъ чувствено сѣществувало въ природата (пантеизмъ), духовно въ челоуѣческата душа. Тѣзи учения сж аналогични съ доктринитѣ на Савелий и Павелъ Самосатски и носятъ гностическия хорактеръ. Челоуѣческата душа сѣществувало още отъ сътворенне на свѣта, но като паднала заедно съ другитѣ духове, тя се праща за наказание въ тѣлото. — Слѣдъ смъртъта благочестивата душа прѣминава въ тѣлото на живия праведникъ или пакъ въ нѣкой новороденъ, а душата на нечестивия — въ животно. — Небето и ада трѣбова да се разбира въ духовно. Небесата сж седемъ 1-во смирение, 2-ро разумение, 3-то въздържанне, 4-то братолюбие, 5-то милосердие, 6-то свѣтътъ, 7-мо любовь. Разликата между сегашния и бѣдѣщия животъ на праведнитѣ е само въ това, че въ бѣдѣщия тѣ ще живѣятъ безъ грѣшнитѣ. — Въскресение на тѣлото нѣма да има, и свѣршѣка на свѣта ще се ограничи само съ истрѣбление на грѣшницитѣ. — Иисусъ Христосъ е билъ обыкновенъ челоуѣкъ, съ тая разлика, че въ него по особенъ начинъ се е изразилъ Божественния разумъ. Историята на живота Му трѣбова да се разбира духовно: вжтрѣ въ насъ Той трѣбова да се зачне, да се роди, да порасте, да учи, да умрѣ, да въскрѣсене и да се възнесе. Десетѣтѣхъ заповѣди се приематъ съ измѣняване на 5-та заповѣдъ. Настоява се шото всѣкой да има чистота въ мислитѣ си. Библията се приема, но се тѣдува произволно. Тайнствата се отхвърлятъ, сѣщо — иконитѣ, пости и моления за умрѣлитѣ.

Една отъ важнитѣ особености на сектата е, че тѣ сж противни на военната служба и по никакъвъ начинъ не приематъ да ставатъ войници. — Именно тази особеность докара остротата на отношенията меж-

*) *Hasthausen, Studien Ruslands.*

ду сектантитѣ и официалната Руссия. Отъ 50 год. насамъ сектантитѣ се наплодиха доста; ако сж вѣрни твърденията на духовниѣ огаи, тя достигна на брой до 50,000 души. Такава масса хора на едно мѣсто противяща се на законитѣ за носение военнитѣ тегоби. разбира се, внуши опасения на правителството. Още повече на това помогнаха така нареченитѣ, „Миссионерски“ събрания, които по вѣрно ще бжде, ако се нарекатъ „противо-сектантски“ събори, които съ своитѣ досущъ нехристиян-

МАДАМЪ РЕКАМИЕ.

(Виждѣ стр. 54.)

ски дѣйствия само насѣкватъ властитѣ противъ сектантитѣ, като поддържаха искусно огънятъ на гоненията. Едно отъ важнитѣ мѣропріятия прѣпоръчани на единъ такъвъ съборъ е било отнеманието на малкитѣ дѣцѣна отъ ржцѣтъ на сектантитѣ и прѣдаването имъ за възпитание въ духа на православието, въ ржцѣтъ на пияни православни. — И тази мѣрка циркулярно прѣдписана отъ Синода (разбирай отъ Побѣдоносцевъ) на много мѣста се приложи,

но благодарение на благородния протестъ отъ графъ Л. Н. Толстой въ единъ вѣстникъ, за който се говори че е подъ дирекцията на личния приятель на Императора, прѣпечатанъ въ много либерални листове, мѣрката се отмѣни съ секретни распорѣждания, а, пакъ, въ консервативната преса даже се опроверга като измислица скроена у либералитѣ. — Противянieto на закона за военната тегиба на Кавказъ докара твърдѣ остро гонение противъ Духоборцитѣ въ „Духоборѣ“. Прѣди нѣколко години, за да се накаратъ тѣ да даватъ повобранци, Тифлиския губернаторъ испрати тамъ нѣколко сотни казаки съ заповѣдъ да се накаратъ Духоборцитѣ да се покорятъ на законитѣ. Казацитѣ употребиха такива насилила надъ беззащитнитѣ, каквито се употребяватъ и сега само въ Турция: тѣ имъ пзнасипаха женитѣ, биха ги съ камшици, и пр., а когато тази случка дойде до ушитѣ на цря, духоборцитѣ му бѣха прѣдставени найвѣрди бунтовници. — Никакви протести въ либерална преса, нито такива въ иностранната неможаха да подобрятъ положението имъ. Сектата се обяви вѣнъ отъ законитѣ и като такава подлежи на изгнѣвание по всекакъвъ начинъ.

Това накара старѣнитѣ да промислятъ нѣкое мѣсто вѣнъ отъ Руссия за ново изселвание на сектата. Съ помощта на квакерскитѣ общества въ Англия и Америка тѣ сполучиха да добиятъ позволение на Канадското правителство за заселвание една добра мѣстность на западъ отъ ез. Манитоба въ провинцията подъ сжщото название. Прѣзъ Августъ мѣн. год. първия параходъ съ 2000 емигранти — Духоборци, слѣдъ повече отъ петъ седмично пътувание е пристигналъ въ Халифаксъ — Канада. Канадцитѣ устроиша тѣмъ тържествена срѣща и ги приеха съ особено радушие. Грамадни океански параходъ пѣленъ съ хора пѣюща тържествена химна на Бога въ благодарность за избавление отъ гонения, подъ салутация на топовнитѣ гърмежи хвърли котва въ Халифакския рейдъ. Този часъ

на парахода се качиха санитарнитѣ и административни чиновници натоварения да се грижатъ за духоборческото прѣселавание. — Главния администр. чиновникъ имъ каза кратко привѣтствено слово и ги поздрави съ добръ дошли. — Въ словото си той съ удоволствие отбѣлѣза, че Канадското правителство никакъ не сбърка, като разрѣши поселявание на Духоборцитѣ у тѣхъ, защото отъ нѣколко минути прѣкарани на парахода съ тѣхъ той разбира че

има работа съ цѣта на Русския народъ. На другия день цѣлата партия трѣгва съ пѣколко трена по Тихоокеанската Желѣзница до гр. Виннипегъ отъ гдѣто мѣжката частъ замина на самото мѣсто, гдѣто ще се заселятъ емигрантитѣ. — Канадското правителство се погрижи да ги снабди съ пѣленъ урѣдъ инструменти, съ конѣе и необходими домашни принадлежности. Мѣстото бързо се почна да се расчиства отъ горитѣ, а отъ главната Ж. пѣтна линия до тамъ почна да се прокарва клопъ. — Два мѣсеца слѣдъ заминуванieto на първата партия, трѣгна и втората на брой сѣщо около 2000 души — Този пѣтъ партията се придружи отъ нѣколко знающаи Английски езикъ Русси мѣжду които е и г-нъ С. А. Толстой, синъ на писателя графъ Л. Н. Толстой. Има вече извѣстия че тая партия стигна благополучно и се настани въ Канада. Прѣзъ Мартъ или Априлий тази година трѣгнува и третата партия и така нататѣкъ до като се прѣселятъ всички Духоборци (около 10,000 д.) Русското правителство на драго сърдце разрѣшава това изселване; въ религиозния си фанатизмъ то на дали разбира каква голѣма загуба за страната е това изселване на хиляди здрави, трезвени, и честни хора. Нѣма съмнѣние, че слѣдъ Духоборцитѣ ще почнатъ да се изселватъ и молокане, шундисти, баптисти и други сектанти, за да се отърватъ отъ неспособното положение на горнитѣ за вѣра елементи. Ние не можемъ да се начудимъ на тази нетолерантностъ у единъ младъ и вѣтелигентенъ царъ въ края на XIX вѣкъ, още по-вече не можемъ да си обяснимъ това нѣщо у единъ царъ, който първъ повдига гласътъ противъ войната и въоръжаваня.—

А. И. С.

НОВО ХЕБРИДСКИТѢ ОСТРОВИ.

(Пише Д-ръ Пеймонъ.)

Ще ся радвате да чуете че нашата работа чудесно напрѣдва въ Ново Хебридитѣ даже въ най новозавѣтитѣ станции. Ний имаме сега около 16,000 обръщенници отъ челоуѣкоудитѣ. По минатата година 1,120 ся отказаха отъ идолопоклонството и станаха послѣдователи Христови. На единъ отъ островитѣ, на хорището, имаме вечерни събрания за словопрѣния върху Христианството срѣщу Язичеството. Стѣдственото бѣше че 300 челоуѣкоудци изгорпха своитѣ идолъ и ся обявиха за Христиани. По сто и послѣ по двѣстѣ души тѣ дойдоха въ миссийската къща и искаха по два ярда басма за да покриятъ голотата си. Язичницитѣ нѣматъ срамъ да ходятъ съвсѣмъ голи, нѣ щомъ станатъ Христиани тѣ почиватъ да ся обличатъ. Миссионерътъ

имъ раздаде всячката басма която имаше. Нѣкои отъ тѣхъ си продадоха копията, ножоветѣ и пр. за да си купятъ платно за дрѣхи. Женитѣ си плѣтатъ дрѣхи отъ трѣва.

Нашия синъ Фрянкъ отиде на осгровъ Тайнъ прѣди двѣ години. Тамъ има 4,000 челоуѣкоудци всячки голи и безъ писменъ языкъ. Прѣди той да излѣзе на сухо, дивацитѣ убили двѣ жени и погребѣли живо едно дѣте.

Фрянкъ изучи езикътъ и прѣведе въ него частъ отъ Евангелието и нѣкои духовни пѣсни. Той отвори училища за туземцитѣ. Той има сега 500 слушатели въ Недѣлнитѣ служби мѣжду които има пѣтъ главатары. Първиятъ главатаръ билъ голѣмъ противникъ, нѣ една случка промѣнила поведението му. Трѣтъ дѣщери на брата му биле откраднати единъ день и заведени на единъ Френски търговски корабъ за да бждатъ продадени въ робство. Главатарътъ помолилъ Фрянкъ да ся постарее за освобождение имъ. Фрянкъ отишелъ на корабътъ и съ заплашване че ще яви на нѣкой Френски или Английски воененъ корабъ, сполучилъ да ги отърве.

Фрянкъ ся надѣялъ скоро да покрѣсти 20 души язичници и да основе първата Христ. църква на острова.

РАЗНИ.

Въ началото на настоящата година въ училищата на Съед. Държави имало 16,000,000 дѣца, За народнитѣ училища правителството харчи годишно 1,000,000,000, лева.

„Хубава земя е Египетъ, нѣ каква топлина има тамъ! Единъ день подъ пирамиднитѣ сѣнки, азъ уварихъ нѣколко яйца на Слънцето.“

„О, това е нищо сравнено съ Заинзибаръ. Тамъ ний варимъ яйца въ свѣтлината на мѣсячината.“

Първия брой отъ „Хр. свѣтъ“ на настоящата година е исчерпанъ. Молимъ онѣзи отъ абонатитѣ ни които не сѣ го приели да почанатъ догдѣ го прѣпечатимъ и тогава ще имъ ся испрати.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Годишната конференция на Мет. Еп. Миссия ще ся държи въ Търново на Април 28/10 Май 1899. Ланския епископъ Уалденъ ще прѣдсѣдателствува.